

Euroopa uus kutsekvalifikatsioonide tunnustamissüsteem

ELi majanduskasvu ja töökohtade loomise nimel

Michel Barnier
Euroopa Komisjoni
siseturu ja teenuste volinik

Kvalifitseeritud tööjõu liikuvus Euroopa Liidus on oluline majanduskasvu allikas. Seetõttu on tähtis, et töötajad saaksid hõlpsasti liikuda sinna, kus on vabu töökohti. Uue direktiiviga muudetakse kutsekvalifikatsioonide tunnustamine kiiremaks, tõhusamaks ja usaldusväärsemaks.

Uue direktiiviga püütakse samuti saavutada sobiv tasakaal liikuvuse edendamise ning tarbijate ja patsientide kaitsmise vahel. Näiteks hõlbustatakse Euroopa kutsekaardiga kutsekvalifikatsioonide tunnustamist, ent samas tagatakse häiremehhanismi abil patsientide kaitse arstikutse kuritarvitamises süüdi mõistetud isikute eest.

Peame võtma kogu Euroopas meetmeid tööturu põhiprobleemide lahendamiseks, eelkõige kvalifitseeritud tööjõu nappuse ning tööpuuduse, eriti noorte seas valitseva suure tööpuuduse vähendamiseks. Usun kindlalt, et uus direktiiv aitab nende probleemidega paremini toime tulla.

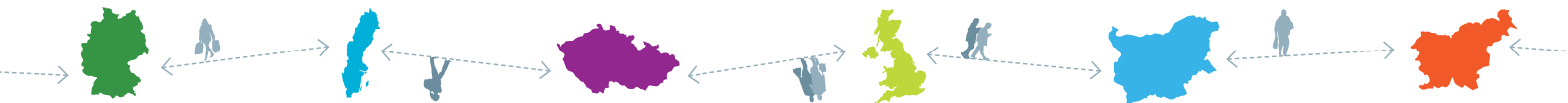
A handwritten signature in blue ink, which appears to be 'M. Barnier'.

Kõikides ELi riikides leidub kutsealaseid, kus saab töötada ainult asjaomase kutsequalifikatsiooniga spetsialist. See peab paika arstide puhul kõikides ELi riikides ja mõnel pool ka arhitektide, inseneride, elektrikute ja õpetajate puhul.

Kutsequalifikatsioonide tunnustamiseks kõikjal ELis on kehtestatud eeskirjad. See võimaldab spetsialistidel töötada alaliselt või ajutiselt teistes ELi riikides ning See on oluline, et hõlbustada juurdepääsu kutsealale kogu ühtse turu piires.

Kehtivaid reegleid ajakohastati hiljuti Euroopa Parlamendi ja nõukogu abiga ning uus raamistik jõustub 2016. aasta jaanuaris. Läbivaadatud kutsequalifikatsioonide direktiiviga muudetakse spetsialistide liikumine ELis hõlpsamaks ning tugevdatakse tarbijate ja patsientide kaitsemeetmeid.

Kuidas toimub kutse kvalifikatsioonide tunnustamine praegu?

Spetsialistid, kes soovivad hakata tegutsema ELi liikmesriigis, kus nende kutseala on reguleeritud, peavad esitama taotluse selle liikmesriigi vastutavatele asutustele. See asutus peaks tegema otsuse kvalifikatsiooni tunnustamise kohta rangetelt piiritletud tähtsaja jooksul, olenevalt asjaomasesest kutsealast.

Kutsealade peamisi kategooriaid on kolm:

1. Arstid, õed, ämmaemandad, hambaarstid, veterinaararstid, proovisorid ja arhitektid, kelle kvalifikatsiooni tunnustamine toimub ELis automaatselt. See tähendab, et nende suhtes ei kohaldata korvamismeetmeid, kuna ELi liikmesriigid on nende kutsealade osas leppinud kokku vajaliku koolituse miinimumnõuetes.
2. Teatavad kutsealad käsitöö, kaubanduse ja tööstuse valdkonnas, näiteks elektrikud, kosmeetikud või juuksurid, kelle kvalifikatsiooni saab tunnustada automaatselt varasema töökogemuse põhjal.
3. Ülejäänud kutsealade puhul tunnustatakse kvalifikatsiooni iga juhtumi puhul eraldi. Vastutavad asutused võrdlevad taotleja kvalifikatsiooni nende riigis nõutavaga. Teatud juhtudel võib sihtriik paluda spetsialistil enne tööle hakkamist teha testi või läbida kohanemisaja.

Oma teenust teises ELi riigis ajutiselt või episoodiliselt pakkuda soovivad spetsialistid ei pea nimetatud menetlust läbi tegema. Kuid neilt võidakse nõuda, et nad saadaksid eelnevalt deklaratsiooni vastutavale asutusele, kes võib nende kvalifikatsiooni kontrollida ainult siis, kui esineb oht tervisele ja ohutusele.

Siseturu- ja tarbijakaitsekomisjon on kutse kvalifikatsioonide direktiivi reformiga tihedalt seotud. Kvalifitseeritud töötajad peaksid saama rakendada oma oskusi kogu Euroopa Liidus ning selleks tuleks tagada kutse kvalifikatsiooni tunnustamise lihtne, kiire ja põhjalik menetlus. Meil on hea meel, et direktiivi lõplik tekst kajastab paljusid meie ideid tunnustamisprotsessi tõhususe ja terviklikkuse suurendamise kohta ning et sellega tagatakse samas tarbijate ja patsientide huvide kaitse.”

*Malcolm Harbour
Euroopa Parlamendi liige ning siseturu- ja
tarbijakaitsekomisjoni esimees*

Mis on uut läbivaadatud eeskirjades?

Lihne juurdepääs teabele ja menetlustele

Niipea kui eeskirjad on jõustunud, tuleb avalikustada ühe kontaktpunkti kaudu ⁽¹⁾ kogu teave kõikide reguleeritud kutsealade kutsevalifikatsioonide tunnustamise kohta. Spetsialistidel peab olema samuti võimalus teha kõiki toiminguid internetis, kas kontaktpunkti või vastutavate asutuste veebisaitide kaudu. ELi liikmesriigid loovad abistamiskeskused, et aidata ja nõustada igal üksikul juhul.

Tunnustamisprotsessi hõlbustamine

Euroopa kutsekaart on elektrooniline sertifikaat, mida teatud kutsealadel on võimalik vabatahtlikkuse alusel taotleda ja mida hakatakse välja andma ühtlustatud tunnustamismenetluse alusel vastava taotluse esitanud spetsialistidele. Kodu- ja sihtliikmesriigi asutused teevad tihedat koostööd ühise töövahendi, siseturu infosüsteemi (IMI) kaudu, kuid kutsevalifikatsiooni tunnustamise lõpliku otsuse teeb vastuvõttev liikmesriik. Spetsialistidel on Euroopa kutsekaardist kasu mitmel moel:

- spetsialistid, kes soovivad hakata tegutsema teises ELi liikmesriigis, saavad alustada menetlust oma koduriigi asutustes. Sealsed asutused kontrollivad avalduse üle enne selle esitamist sihtriigi asutustele;
- Euroopa kutsekaardi väljastamise tähtjajad on lühemad kui tavapärase menetluse puhul;

- kui tunnustamise taotluse tähtaegadest kinni ei peeta, toimub kvalifikatsiooni tunnustamine vaikumisi ja Euroopa kutsekaart väljastatakse automaatselt;
- spetsialistid, kes soovivad teenuseid osutada ajutiselt ja episoodiliselt, saavad Euroopa kutsekaarti kasutada töötamisel mitmes ELi liikmesriigis 18 kuu jooksul.

Uute kutsealade automaatse tunnustamise pikendamine

Uue direktiivi kohaselt saavad liikmesriigid leppida kokku teadmiste, oskuste ja pädevuste üldkogumi suhtes, mida on vaja teatud kutsealal tegutsemiseks. Ühise koolitusraamistiku kohaselt omandatud kvalifikatsiooniga spetsialistide kvalifikatsiooni tunnustatakse kõikides osalevates riikides automaatselt, ilma täiendavate korvamismeetmeteta. Teatud riigid võidakse eritingimuste põhjal sellest süsteemist välja arvata.

Valdkondlike kutsealade koolituse miinimumnõuete ajakohastamine

Läbivaadatud direktiiviga ajakohastatakse arstide, õdede, ämmaemandate, hambaarstide, veterinaararstide, proviisorite ja arhitektide koolituse miinimumnõuded, et võtta arvesse nende kutsealade ja koolituse arengut.

1 http://ec.europa.eu/internal_market/eu-go

Osalise juurdepääsu ja praktika uued eeskirjad

Läbivaadatud direktiivi kohaselt on nüüd võimalik saada kutsealale osaline juurdepääs. See on kasulik spetsialistidele, kelle tegevus ei eksisteeri eraldi reguleeritud kutsealana riigis, kuhu nad soovivad minna, vaid kuulub laiemale tegevusväljaga kutseala raamesse.

Läbivaadatud direktiivi kohaldatakse teistes ELi riikides tehtud praktika tunnustamise suhtes, kui praktika läbimise nõue on esitatud reguleeritud kutsealal tegutsemiseks.

Tugevamad kaitsemeetmed tarbijate ja patsientide jaoks

Spetsialistide hõlpsam liikumine Euroopas ei tohi seada ohtu tarbija-kaitsel ega patsiendi ohutust. Läbivaadatud direktiiv tugevdab kehtivaid eeskirju.

- Direktiiviga luuakse hoiatusmehhanism kõikide nende kutsealade jaoks, millel töötamine võib mõjutada patsiendi ohutust või mis on seotud laste koolitamisega. Juhul kui spetsialistil on keelatud tegutseda, olgu või ajutiselt, saadetakse hoiatusteade kõikidesse teistesse ELi liikmesriikidesse.
- Vastuvõtavad liikmesriigid saavad korrapäraselt kontrollida nende spetsialistide keeleoskust, kelle tegevus võib mõjutada patsientide ohutust. Seda kontrolli saab teha alles pärast kvalifikatsiooni tunnustamist ja see piirdub vaid ühe, selles riigis kasutatava keele oskuse kontrollimisega.

Reguleeritud kutsealade läbipaistvus ja kutsealal tegutsemise tingimused

ELi riikidel tuleb esitada nimekiri seal reguleeritud kutsealadest. Sedasi on lihtsam mõista kutsetegevust, mille puhul teatud kvalifikatsiooni nõutakse.

Samuti tuleb riikidel anda hinnang kutsealal tegutsemise tõketele. Vajaduse korral tuleks tõkete eemaldamiseks astuda konkreetseid samme.

Reformi tulemusena saame selged ja lihtsad eeskirjad, millega muudetakse liikuvus turvalisemaks ning mis tuginevad kutse kvalifikatsiooni kvalitatiivsele ühtlustamisele ja kogu ELis rakendatavatele ühistele koolituspõhimõtetele. Euroopa kutsekaardi kasutuselevõtt on teretulnud samm, sest kutsekaart on kogu Euroopas kasulik vahend isiku ja kodakondsuse tõendamiseks.”

*Bernadette Vergnaud
Euroopa Parlamendi raportöör*

Kellel on uutest reeglitest kasu?

- Spetsialistidel, kes soovivad alustada tegevust või pakkuda oma teenuseid ajutiselt teises ELi liikmesriigis. Nende jaoks on menetlused lihtsamad ja läbipaistvamad.
- Asutustel, kuna nende käsutuses on rohkem elektroonilisi menetlusi ja tehakse tihedamalt halduskoostööd.
- Tarbijatel ja patsientidel, sest teenustepakkujate valik laieneb ja nende suhtes kehtivad tugevamad kaitsemeetmed.
- Tööandjatel, kes saavad võtta tööle kvalifitseeritud spetsialiste kogu EList palju lihtsamalt ja kiiremini.

Kutsekvalifikatsioonide tunnustamise direktiivi muutmise:

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2013:354:0132:0170:et:PDF>

Euroopa Komisjoni veebisait reguleeritud kutsealade kohta:

http://ec.europa.eu/internal_market/qualifications/index_en.htm

ELis reguleeritud kutsealade andmebaas:

http://ec.europa.eu/internal_market/qualifications/regprof/index.cfm?fuseaction=home.home

Võrgustik SOLVIT:

<http://ec.europa.eu/solvit>

Teie Euroopa:

http://europa.eu/youreurope/citizens/work/index_et.htm

Siseturu infosüsteem:

http://ec.europa.eu/internal_market/imi-net

